

Stuðningsáætlun fyrir transnemendur og nemendur með ódæmigerða kyntjáningu

Eyðublað fyrir upplýst samþykki

Tilgangur stuðningsáætlunar

Þessi stuðningsáætlun er gerð fyrir nemendur í grunnskóla og fjölskyldur þeirra til að ákveða í sameiningu hvernig skólinn getur stutt betur við nemendur sem eru trans eða með ódæmigerða kyntjáningu. Skólinn telur mikilvægt að styðja við alla nemendur sína og gefa þeim tækifæri til að skilgreina og tjá sig eftir eigin höfði.

Skólastarf mótast af umburðarlyndi og kærleika, ábyrgð, umhyggju, sáttfýsi og virðingu fyrir manngildi. Skólinn hagar störfum sínum í sem fyllstu samræmi við stöðu og þarfir nemenda og stuðlar að alhliða þroska, velferð og menntun hvers og eins. Þetta hlutverk grunnskóla kemur fram í 2. gr. laga nr. 91/2008 um grunnskóla. Með því að gefa nemandanum tækifæri til að koma á skilningi um stöðu sína og óskir er leitast við að gera þátttöku hans í skólastarfinu ánægjulegri og árangursríkari.

Öll vinnsla persónuupplýsinga verður að byggjast á heimild í lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga (hér eftir persónuverndarlög) og fer það eftir tilgangi vinnslunnar hvaða heimild getur átt við í hvert sinn. Vinnsla upplýsinga úr stuðningsáætlun byggist á samþykki barns og forsjáraðila sbr. 1. tölul. 1. mgr. 9. gr. persónuverndarlaga. Með undirritun þessa stuðningsáætlunar er fengið samþykki foreldra fyrir vinnslu persónuupplýsinga nemanda í framangreindum tilgangi. Samþykkið er hægt að afturkalla hvenær sem er en það hefur áhrif á lögmæti þeirrar vinnslu sem þegar hefur farið fram.

Efni stuðningsáætlunar

Stuðningsáætlunin samanstendur af spurningum sem nemandinn, forsjáraðilar og umsjónarkennari geta svarað í sameiningu.

Spurningarnar snúa fyrst og fremst að því hvernig nemandinn vill að starfsfólk skólans styðji hann, kynvitund hans og kyntjáningu í skólastarfinu. Spurningarnar varða m.a. hvaða nafn og fornafn nemandinn vill nota, með hverjum nemandinn kys að deila upplýsingum um kyn sitt, hvernig nemandinn vill að kennarar og annað starfsfólk skólans svari spurningum um kynvitund hans auk praktískari atriða á borð við hvaða búningsklefa nemandinn kys að nota í íþróttum og skólasundi.

Nemandanum er frjálst að svara öllum spurningum stuðningsáætlunarinnar eða hluta þeirra.

Hvernig verða upplýsingar úr stuðningsáætlun notaðar og geymdar?

Upplýsingar úr stuðningsáætlun verða eingöngu notaðar í samræmi við óskir nemandans, líkt og þær koma fram í áætluninni sjálfri. Aðeins umsjónarkennari og skólastjórnendur munu hafa aðgang að stuðningsáætluninni. Aðrir aðilar munu ekki fá aðgang að stuðningsáætlun nemandans nema nemandi og forsjáraðilar gefi samþykki fyrir því.

Nemandinn getur alltaf óskað eftir að upplýsingar í stuðningsáætluninni séu uppfærðar eða farið fram á að stuðningsáætlunin verði tekin úr notkun. Athygli er þó vakin á því að grunnskólar borgarinnar eru skilaskyldir samkvæmt 4. tölul. 1. mgr. 14. gr. laga um opinber skjalasöfn nr. 77/2014. Þeim ber því skylda til að skila gögnum til Borgarskjalasafns á grundvelli framangreindra laga til varðveislu. Borgarskjalasafn veitir engum aðgang að upplýsingum sem innihalda persónuupplýsingar nema þeim sem hlut eiga að máli fyrir en 80 árum eftir að skjölin verða til.

Persónuvernd

Við vinnslu persónuupplýsinga í stuðningsáætluninni telst skólinn vera ábyrgðaraðili í skilningi persónuverndarlaga. Vegna kvartana, athugasemda eða beiðna, vegna vinnslu persónuupplýsinga er bent á að hafa samband við persónuverndarfulltrúa Reykjavíkurborgar: personuverndarfulltrui@reykjavik.is

Í persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar má finna ítarlegri upplýsingar varðandi vinnsluaðferðir Reykjavíkurborgar á persónuupplýsingum einstaklinga: <https://reykjavik.is/personuverndarstefna-reykjavikurborgar>.

Einstaklingur á rétt á að leggja fram kvörtun hjá Persónuvernd vegna vinnslu persónuupplýsinga af hálfu Reykjavíkurborgar og skal Persónuvernd upplýsa kvartanda um framvindu og niðurstöðu kvörtunar. Upplýsingar um Persónuvernd má finna hér: <https://www.personuvernd.is/>.

Ég hef kynnt mér framangreinda skilmála, persónuverndarstefnu Reykjavíkurborgar og að vinnsla eftirfarandi persónuupplýsinga fari fram í framangreindum tilgangi (hakið við) ( )

Undirskrift forsjáraðila nemandans

Undirskrift fulltrúa grunnskóla nemandans

Stuðningsáætlun grunnskóla fyrir transnemendureðanemendur með ódæmigerða kyntjáningu

Tilgangur þessarar stuðningsáætlunar er að koma á skilningi um stöðu nemandans og hvernig best sé hægt að styðja við hann og fara að óskum hans og forsjáraðila. Mikilvægt er að við höfum öll tækifæri til að skilgreina kyn sitt og tjá sig eftir sínu eigin höfði, en samkvæmt lögum um kynrænt sjálfræði nr. 80/2019 hafa allir óskorðaðan rétt til að skilgreina kyn sitt í samræmi við aldur og þroska. Kyn fólks getur þróast og breyst t.d. samhliða aukinni þekkingu, stuðningi (stuðningsleysi), þroska og/eða breyttri stöðu sem getur leitt til þess að stuðningsáætlun sem þessi þurfi að taka breytingum. Það er því mikilvægt að vera í stöðugu sambandi við nemandann og forsjáraðila til að tryggja velferð þeirra og svo hægt sé að bregðast við breytingum með viðeigandi hætti.

Æskilegt er að tveir til þrír starfsmenn skólans sem nemandinn þekkir og treystir komi að gerð þessarar stuðningsáætlunar. Ásamt þeim skulu einnig forsjáraðilar sem og nemandinn koma saman á fund og vinna að þessari áætlun. Hver og einn getur fengið eintak og skoðað áætlunina til að undirbúa sig fyrir fundinn. Sumir þættir áætlunarinnar eiga meira við um börn á eldri stigum grunnskóla heldur en yngri og er það matsatriði hverju sinni. Nemendur eru misfærir um að koma að gerð áætlunarinnar, en mikilvægt er að taka ætíð mið af óskum og upplifun nemandans við gerð þessarar stuðningsáætlunar. Stuðningsáætlunin skal vera geymd af skóla barnsins, ásamt eyðublaði um upplýst samþykki forsjáraðila sem fylgir henni. Áætlun þessi byggir á erlendum fyrirmyndum samtakanna [Gender Spectrum](#) og [Welcoming Schools](#).

Upplýsingar um nemenda

1. Kennitala nemandans: _____
2. Bekkur: _____
3. Umsjónarkennari: _____
4. Forsjáraðilar: _____
_____
5. Þátttakendur á þessum fundi: _____
_____
6. Dagsetning: _____
7. Hvaða nafn notar nemandinn (valnafn)? _____
8. Hvaða fornafn notar nemandinn? _____
9. Notar nemandinn annað nafn og fornafn heima hjá sér? Já Nei
10. Ef já, hvaða? _____
11. Notar nemandinn (val)nafnið sitt og fornafn alls staðar í skólaumhverfinu eða bara við ákveðnar aðstæður eða með ákveðnum hópum? _____
_____

12. Hefur kyn- og nafnskráningu nemandans verið breytt hjá Þjóðskrá (sem er mögulegt fyrir börn sem hafa náð 15 ára aldri, annars með samþykki forsjáraðila eða samþykki sérfræðinefndar ef barn nýtur ekki stuðnings þeirra, sbr. [lög nr. 80/2019](#))?

Já Nei

13. Stendur það til? Já Nei

14. Hefur nafni nemandans verið breytt hjá Mentor til samræmis við valnafnið? (athugið að þessi leið gæti hentað ef ekki er tímabært eða stuðningur fyrir því að breyta skráðu nafni og kyni hjá Þjóðskrá) Já Nei

15. Vita forsjáraðilar nemandans af ofangreindum möguleikum? Já Nei

16. Ef nemandi notar valnafn en nýtur ekki stuðnings forsjáraðila til að breyta nafni sínu hjá Þjóðskrá eða í Mentor eða vill/getur það ekki af öðrum ástæðum, hvernig verður það tryggt að

valnafn nemandans verður notað í skólanum? _____

Trúnaður og upplýsingagjöf

17. Merkið við það sem á við um nemandann:

_____Nemandinn er opinber með sína kynvitund, aðrir nemendur og fullorðnir vita

_____Kennarar og annað starfsfólk skólans er upplýst

_____Stjórnendur skólans eru upplýstir (t.d. skólastjóri, deildarstjórar, námsráðgjafi)

_____Starfsfólk þjónustumiðstöðvar er upplýst (skólasálfræðingur, félagsráðgjafar o.s.frv.)

_____Starfsfólk frístundar/félagsmiðstöðvar er upplýst

_____Nemandinn mun ekki vera opinber með sína kynvitund

_____Annað

Hvað? _____

18. Ef nemandinn hefur óskað eftir því að þessi mál verði trúnaðarmál, hvernig verður það tryggt og hvað verður gert ef verður trúnaðarrestur? _____

_____

_____

19. Hvernig munu kennarar og starfsfólk svara spurningum um kyn nemandans frá:

Öðrum nemendum? _____

_____

Öðru starfsfólki? _____

_____

Foreldrum/öðrum ískólasamfélaginu? _____

_____

Stuðningur fjölskyldu

20. Eru forsjáraðilar nemandans meðvitaðir um kynvitund hans? Já Nei

Annað: _____

21. Hversu styðjandi eru forsjáraðilarnir á skalanum 1-10? _____

_____

22. Styðja einhverjir fjölskyldumeðlimir nemandans við kyn hans? Já Nei

Ef já, hverjir? _____

_____

23. Eru einhverjir fjölskyldumeðlimir nemandans sem styðja ekki við kyn hans? Já Nei

Ef já, hverjir? _____

_____

24. Eru einhverjir aðrir fullorðnir einstaklingar í nærumhverfi nemandans sem styðja við kyn hans?

_____

_____

25. Ef forsjáraðilar (annar eða báðir) eru ekki upplýstir eða ekki styðjandi, hvaða ráðstafanir á að gera? _____
_____
_____
26. Hefur skólinn bent fjölskyldu/forsjáraðilum nemandans á viðeigandi stuðningsaðila og fræðsluefni (Svo sem stuðningshóp fyrir aðstandendur trans barna og ókeypis ráðgjöf hjá Samtökunum '78)? Já Nei
27. Ætlar skólinn sér að tilnefna starfsmann sem mun reglulega hafa samband við forsjáraðila til að veita stuðning, ráðgjöf og upplýsingar um stöðu nemandans? Hvernig verður því háttað?
_____
_____
28. Á nemandinn systkini í sama skóla? Já Nei
29. Í hvaða bekk eru þau? _____
30. eru þau meðvituð um stöðuna og styðjandi? _____
_____
31. Ef nei, vill nemandinn að kyn sitt sé rætt við systkinin og þá með hvaða hætti? _____
_____
32. eru kennarar þeirra meðvitaðir um stöðuna? Já Nei

Stuðningur skólans

33. Hefur skólinn tilnefnt tvo stuðningsaðila sem munu athuga með líðan nemandans að minnsta kosti einu sinni í viku? Já Nei

34. Hverjir eru þeir? _____
_____

35. Hefur starfsfólk skólans fengið [fræðslu um málefni trans barna/fólks](#)? Já Nei

36. Ef nei, hvenær og hvernig verður bætt úr því? _____
_____

37. Hafa nemendur fengið hinseginfræðslu sem hefur innihaldið fræðslu um trans fólk, sbr. aðalnámskrá og mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar? Já Nei

38. Ef nei, hvenær og hvernig verður bætt úr því? _____
_____

39. Er starfsfólk meðvitað um eineltisstefnur, mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar eða annað og hvernig þær eiga við um trans nemendur? Já Nei

40. Ef nei, hvenær og hvernig verður bætt úr því? _____

41. Hvernig verður tekið á því ef/þegar aðrir nemendur nota rangt nafn eða kyn um nemandann?

---

42. Hvernig verður tekið á því þegar starfsfólk notar rangt nafn eða kyn um nemandann?

---

43. Hver ber ábyrgð á því að taka á einelti eða fordómum sem kunna að vera í garð nemandans?

Skólaumhverfið

44. Er þörf á því að breyta merkingum sem tengjast nemandanum, svo sem ef gamla nafnið hans eða gamlar myndir með aðra kyntjáningu eru til staðar? Hver ber ábyrgð á þeim breytingum?

---

45. Hvaða salerni mun nemandinn nota? _____

46. Hvaða klefa mun nemandinn nota? _____

47. Mun nemandinn þurfa stuðning við það að nota þessa aðstöðu? Ef já, hver mun veita hann?

---

48. Verður stuðningur við nemandann tryggður í ferðum á vegum skólans? Verður hugað að aðstöðu fyrir nemandann í ferðum á vegum skólans (svo sem salerni, búningsklefa)? Ef já, hvernig? _____

---

49. Mun starfsmaður tryggja að nemandinn geti tekið þátt í íþróttum og íþróttakennslu til samræmis við kynvitund sína? En skólasund? Ef já, hver og hvernig? _____

---

50. Er nemandinn í íþróttum, tónlistarskóla, tómstundum eða öðru slíku? Já Nei

51. Ef já, er vitneskja um kyn hans þar? Já Nei

52. Hvernig er hægt að styðja nemandann þar? _____

---

53. Er nemandinn meðvitaður um [hinsegin félagsmiðstöð Tjarnarinnar og Samtakanna '78](#) (á við um ungmenni frá 10-12 ára og 13-17 ára)? Já Nei Á ekki við

Næstu skref og endurskoðun

54. Hvaða aðgerðir eða hluti þarf að ráðast í út frá þessari stuðningsáætlun?

Aðgerð	Ábyrgð?	Hvenær?

55. Hvenær verður þessi stuðningsáætlun endurskoðuð? _____

56. Næsti fundur verður haldinn (dagsetning, staður, hver verða boðuð?): _____

_____

_____

57. Hver ber ábyrgð á því að boða næsta fund? _____